

Instituutsreglement huisartsopleiding

De opleidings- en erkenningseisen voor de specialismen huisartsgeneeskunde, specialisme ouderengeneeskunde en geneeskunde voor verstandelijk gehandicapten zijn vastgelegd in het Kaderbesluit CHVG (hierna: Kaderbesluit) en het betreffende specifieke besluit (Besluit huisartsgeneeskunde, Besluit specialisme ouderengeneeskunde, Besluit geneeskunde voor verstandelijk gehandicapten).

In het Kaderbesluit is in artikel C.16 lid 1 sub a onder iii bepaald dat een opleidingsinstituut dient te beschikken over een instituutsreglement. In artikel A.1 lid u Kaderbesluit is het instituutsreglement omschreven als: het reglement dat de praktische gang van zaken tussen het opleidingsinstituut en de aios, opleiders, stageopleiders en de opleidings- en stage-inrichtingen regelt. In artikel C.16 lid 2 Kaderbesluit is bepaald dat het instituutsreglement dient te worden goedgekeurd door de HVRC.

In artikel C.17 lid 1 Kaderbesluit is bepaald dat het instituutsreglement:

- een nadere uitwerking is van de opleidingseisen
- de basis vormt voor de individuele overeenkomsten die het opleidingsinstituut sluit met de aios, de opleiders, de stageopleiders en de opleidings- en stage-inrichtingen
- en dat deze individuele overeenkomsten worden opgesteld overeenkomstig modelovereenkomsten die deel uitmaken van het instituutsreglement.

In artikel C.17 lid 2 Kaderbesluit is bepaald dat het instituutsreglement in overeenstemming dient te zijn met het door de HVRC vastgestelde Model Instituutsreglement.

Uitgangspunt voor het Instituutsreglement is dat:

het een nadere uitwerking is van (onderdelen van) opleidingseisen waarvoor dit noodzakelijk of wenselijk is en het geen onderdelen bevat die reeds zijn bepaald of beschreven in het Kaderbesluit, het betreffende specifieke besluit, de Beleidsregels HVRC of het (landelijk) opleidingsplan.

1. Inleiding

Het reglement geeft nadere regels met betrekking tot de eisen gesteld aan de opleiding tot huisarts, aan de artsen in opleiding tot specialist huisartsgeneeskunde (aios), aan de opleiders en de praktijken van de opleiders, aan de stageopleiders en stage-inrichtingen, aan de organisatie van het opleidingsinstituut. Op onderdelen is nadere uitwerking in regelingen of procedurebeschrijvingen gegeven en wordt met de vermelding '*verwijzing*' naar deze regelingen of procedurebeschrijvingen verwezen. Een aantal zaken heeft betrekking op zowel aios, opleider en instituut en worden derhalve slechts eenmaal genoemd, de wederkerigheid blijkt uit de beschrijving.

2. De arts in opleiding tot specialist huisartsgeneeskunde (aios)

Opleidingsregister huisartsgeneeskunde (B.12)

Indien een arts is toegelaten tot de opleiding meldt het opleidingsinstituut dit aan de HVRC, ten einde de procedure tot inschrijving in het opleidingsregister huisartsgeneeskunde in werking te stellen. Om in opleiding te kunnen zijn dient een aios ingeschreven te zijn in het opleidingsregister. Het opleidingsinstituut laat een arts die niet (meer) is ingeschreven in het opleidingsregister niet meer deelnemen aan de opleiding.

Overeenkomst met het opleidingsinstituut (B.14)

De aios sluit een overeenkomst met het opleidingsinstituut, waarbij hij zich schriftelijk akkoord verklaart met hetgeen ten aanzien van het opleidingsinstituut in dit instituutsreglement is vastgelegd. Van tussentijdse opzegging van de opleidingsovereenkomst tussen opleidingsinstituut en aios worden de (stage)opleider, de stage-inrichting, de HVRC en de SBOH onverwijld op de hoogte gesteld.

Voltooiing opleiding (B.13)

Vanaf acht weken vóór het beoogde einde van de opleiding kan de aios de HVRC op de hoogte stellen van het naderende einde van de opleiding, teneinde de procedure tot inschrijving in het register van huisartsen in werking te stellen. Het hoofd stelt de aios twee weken voor de voltooiing van de opleiding een verklaring van voltooiing van de opleiding ter hand en stuurt hiervan een afschrift aan de HVRC.

Einde overeenkomst (B.15)

Van tussentijdse opzegging van de opleidingsovereenkomst tussen opleidingsinstituut en aios worden de (stage)opleider, de stage-inrichting, de HVRC en de SBOH onverwijld op de hoogte gesteld.

Algemene regels t.a.v. het praktische deel van de opleiding

Verantwoordelijkheid (B.14)

De aios heeft een eigen verantwoordelijkheid als arts voor het eigen medisch handelen door inschrijving in het register van artsen als bedoeld in artikel 3 Wet BIG. Naast deze medische verantwoordelijkheid heeft de aios ook verplichtingen als degene die wordt opgeleid. De aios weegt voortdurend af of hij over voldoende bekwaamheid beschikt om de betreffende medische handeling naar behoren te verrichten. Een probleem hierbij is dat de aios, juist door gebrek aan ervaring, de eigen bekwaamheid niet altijd adequaat kan beoordelen. Bij twijfel overlegt de aios met de (stage)opleider. De aios volgt de aanwijzingen op die de (stage)opleider op grond van dit overleg geeft.

Verplichtingen aios (B.14)

Binnen vier weken na het begin van de opleiding bespreekt de aios met opleider en begeleider een voorstel voor een individueel opleidingsplan en individueel opleidingsschema (zie bijlage richtlijn individueel opleidingsplan en - schema), dat gebaseerd is op het opleidingsplan van het opleidingsinstituut.

Het door het hoofd goedgekeurde individuele opleidingsprogramma is bindend voor de aios en de andere betrokkenen bij diens opleiding.

Indien de aios in het kader van de opleiding (specifieke) activiteiten verricht waarvoor de op dat moment verantwoordelijke (stage)opleider geen verantwoordelijkheid kan of wenst te nemen, verricht de aios deze onder de eigen verantwoordelijkheid als arts, of dient de aios zorg te dragen voor het anderszins regelen van de verantwoordelijkheid.

De aios is verplicht elke klacht betreffende de door hem geleverde patiëntenzorg onmiddellijk te melden aan de (stage)opleider, de opleidings- of stage-inrichting en het hoofd.

Werktijden

De werktijden worden in overleg met de (stage) opleider/stage-inrichting vastgesteld, dit geldt met name ook bij het in deeltijd in opleiding zijn. De werktijden dienen in overeenstemming te zijn met de regeling arbeidsvoorwaarden van de SBOH.

Deeltijdopleiding (B8)

De aios heeft op grond van de opleidingseisen recht op het volgen van de opleiding in deeltijd. De opleiding heeft hiertoe een inspanningsverplichting. De mogelijkheid tot deeltijdwerken wordt vooral beperkt door de ruimte die de opleidings- en stage-inrichtingen en de organisatie van het ondersteunend onderwijs bieden. Dit betekent voor de ziekenhuisstage dat alleen deeltijd mogelijk is in de vorm van een gekoppelde deeltijd aan een andere aios. Over de aanwezigheidstijden bij deeltijd moet overeenstemming worden bereikt tussen de aios en de (stage)opleider, de stage-inrichting en het opleidingsinstituut.

Het deeltijdpercentage waarmee een onderscheiden onderdeel van de opleiding wordt gevolgd kan niet tussentijds worden gewijzigd. Een verzoek tot wijzigen van het deeltijdpercentage of een verzoek tot deeltijd gedurende de opleiding dient ten minste twee weken voor de beoogde ingangsdatum van het desbetreffende onderdeel bij het hoofd te worden aangevraagd. De zelfstandige periode en het cursorisch onderwijs (terugkomdagen) dienen in principe voltijds te worden gevolgd of, indien hiervan wordt afgeweken, in het individuele opleidingsplan te zijn uitgewerkt.

Vrijstellingen (B.11)

De aios dient de aanvraag tot vrijstelling uiterlijk binnen twee maanden na aanvang van de opleiding bij het hoofd in.

Het hoofd dient de aanvraag tot goedkeuring van de vrijstelling uiterlijk binnen vier maanden na aanvang van de opleiding bij de HVRC in.

Zelfstudie en cursorisch onderwijs (B.14)

De aios besteedt wekelijks minimaal drie uur aan zelfstudie en voorbereiding op de terugkomdag. De aios neemt deel aan het onderwijs dat vanwege de opleiding is geprogrammeerd (minimaal 40 dagen en ten hoogste 50 dagen per jaar). In het opleidingsplan van het opleidingsinstituut wordt een aantal onderwijsdelen benoemd waaraan de aios verplicht moet deelnemen.

Onderwijs en beoordelingen (B.3, B4)

De aios neemt deel aan de beoordelingen en toetsing die door het opleidingsinstituut worden georganiseerd. De procedure voldoet aan het landelijk Protocol Toetsing en Beoordeling. De procedure toetsing en beoordeling is vastgelegd.

Nevenfuncties

Het is de aios toegestaan om in de vrije tijd nevenfuncties te vervullen. De aios dient echter over de tijdsbesteding van de nevenfuncties te overleggen met leiding van het Opleidingsinstituut. Indien de opleiding naar het oordeel van de leiding van het Opleidingsinstituut wordt geschaad dient de aios de nevenfunctie neer te leggen op straffe van beëindiging van de opleiding.

Betaling

Het is de aios niet toegestaan betaling te vragen of te ontvangen voor werkzaamheden die binnen het kader van de opleiding worden verricht.

Wet Klachtrecht

De aios valt onder de Wet Klachtrecht. De aios werkt onder supervisie van de opleider, die de zorgaanbieder is (WGBO). De opleider moet zijn aangesloten bij de klachtencommissie in zijn DHV -regio. In geval van een klacht tegen de aios dient de opleider altijd bij de behandeling van de klacht te worden betrokken, enerzijds omdat de opleider de eigenlijke zorgaanbieder is, anderzijds omdat hij medeverantwoordelijk kan zijn voor het handelen van de aios. Het hoofd dient te worden geïnformeerd over het bestaan van een klacht tegen een aios.

Privacybescherming

Informatieverstrekking door de opleider over de aios aan derden buiten het kader van de opleiding behoeft vooraf instemming van de aios. Dit geldt ook voor situaties na afloop van de opleidingsperiode.

3. De (stage)opleider en de stage-inrichting

Erkenning (C.1, C6, C7)

Een (stage)opleider of een stage-inrichting kan alleen voor de opleiding worden ingezet indien en zolang de (stage)opleider of stage-inrichting beschikt over een geldige erkenning als opleider c.q. stage-inrichting. Het opleidingsinstituut, de (stage)opleider en stage-inrichting zorgen voor een toegankelijke administratie van deze erkenningen door de HVRC.

Leerwerkplan resp. stagewerkplan (C2)

De (stage)opleider beschikt over een leerwerkplan respectievelijk stagewerkplan dat gebaseerd is op het opleidingsplan van het opleidingsinstituut.

Scholing, training en overleg (C2 / C5)

Opleiders volgen het opleidercurriculum dat voorziet in didactische training en relevant overleg met de staf van de huisartsopleiding. De inhoud en vorm van het opleidercurriculum is vastgelegd in de notitie Onderwijs voor opleiders.

Zelfstandige periode aios (C2 / C5)

De opleider stelt de aios in de gelegenheid om de praktijk zelfstandig te voeren gedurende een periode van twee weken per opleidingsperiode. De zelfstandige periode is alleen van toepassing bij de opleidingsperiode in de huisartspraktijk. De wijze waarop de opleider de aios in de gelegenheid stelt om gedurende een beperkte periode zelfstandig de praktijk te voeren, is vastgelegd in de notitie Zelfstandige periode aios.

Leergesprekken (C2 / C5)

De frequentie, duur en aanwijzingen betreffende vorm/inhoud van de leergesprekken van de (stage)opleider met de aios is vastgelegd in de notitie Leergesprekken.

Voorzieningen in de praktijk van de opleider (C2 / C6)

De opleider draagt zorg voor een zorgvuldig bijgehouden en inzichtelijk registratiesysteem voor patiëntgegevens. Voor de opleiding is het een voorwaarde dat de opleider gebruik maakt van een elektronisch registratiesysteem. De opleider heeft in de huisartspraktijk de voorziening om geluid- en beeldregistraties te maken en weer te geven.

In de praktijk is een huisartsbibliotheek aanwezig en toegankelijk voor de aios. In de praktijk is een mogelijkheid Internet te bereiken en de opleider dient te beschikken over een e-mail adres.

Nevenfuncties/waarneming (niet in het kader van de opleiding)

Het is de (stage)opleider niet toegestaan de aios in te zetten ten behoeve van nevenfuncties van de (stage)opleider. Het is niet toegestaan de aios te betalen voor werkzaamheden die de aios in werktijd en/of in het kader van de opleiding verricht. Waarneming van de praktijk of het verrichten van diensten buiten het kader van de opleiding door de aios is niet toegestaan.

Ontkoppeling

Voortijdige beëindiging van de opleidingsperiode door de (stage)opleider en/of aios is mogelijk wanneer daar dringende redenen voor zijn. Voor de ontkoppeling is een procedure opgesteld. In een dergelijke situatie vindt overleg plaats met de teamleider/ opleidercoördinator/ en de groepsbegeleiders. Alvorens een beslissing te nemen proberen de opleider, aios en groepsbegeleiders eventuele conflicten op te lossen.

Evaluatie opleiderschap

De (stage)opleider en stage-inrichting werkt mee aan de evaluatie, toetsing en de beoordeling van de gegeven opleiding. Periodiek vinden in dit kader functioneringsgesprekken plaats. De resultaten van evaluatie en beoordeling worden door het hoofd van het opleidingsinstituut op verzoek beschikbaar gesteld aan de HVRC ten behoeve van de hernieuwing van de erkenning.

Privacy – bescherming

Informatieverstrekking door de (stage)opleider over de aios aan derden buiten het kader van het opleidingsinstituut behoeft vooraf instemming van de aios. Dit geldt ook voor situaties na afloop van de opleidingsperiode.

Wet Klachtrecht

De opleider valt onder de Wet Klachtrecht. De aios werkt onder supervisie van de opleider, die de zorgaanbieder is (WGBO). De opleider moet zijn aangesloten bij de klachtencommissie in zijn DHV -regio. In geval van een klacht tegen de aios dient de opleider altijd bij de behandeling van de klacht te worden betrokken, enerzijds omdat de opleider de eigenlijke zorgaanbieder is, anderzijds omdat hij medeverantwoordelijk kan zijn voor het handelen van de aios. Het hoofd dient te worden geïnformeerd over het bestaan van een klacht tegen een aios, maar ook over het bestaan van een klacht over de opleider zelf. Dit laatste heeft betrekking op het functioneren van de opleider. In overleg met het instituut kan gekeken worden in hoeverre ondersteuning geboden kan worden.

4. Het opleidingsinstituut

Verantwoordelijkheid hoofd, opleidingsplan (B18)

Het hoofd van het opleidingsinstituut is eindverantwoordelijk voor de inhoud, organisatie en kwaliteit van de opleiding. Het hoofd heeft de leiding over de huisartsopleiding. Het hoofd is aanspreekpunt bij onenigheden c.q. conflicten indien deze niet in de lijn (docenten, coördinatoren, aios, opleiders) kunnen worden opgelost. Het opleidingsplan is verplichtend voor de inrichting en uitvoering van de huisartsopleiding. Het door het hoofd goedgekeurde individuele opleidingsprogramma is bindend voor de aios en de andere betrokkenen bij de opleiding.

Toelatingsprocedure (C16)

De toelatingsprocedure bestaat achtereenvolgens uit de centrale aanmelding, schriftelijke sollicitatie en selectiegesprekken. De procedure ten aanzien van de schriftelijke sollicitatie en selectiegesprekken is neergelegd in het selectiereglement. Het reglement van de selectiecommissie wordt voorafgaande aan de selectiegesprekken toegezonden aan alle kandidaten. De selectiecommissie werkt volgens een door de hoofden Huisartsopleiding gezamenlijk opgesteld en door de HVRC goedgekeurd, landelijk geldend reglement.

Indelings-/plaatsingsprocedure (C16)

Opleidingsplaatsen bij (stage) opleiders en in stage-inrichtingen worden toegewezen door het opleidingsinstituut. Het opleidingsinstituut organiseert een kennismakingsronde tussen huisartsopleider en aios waarbij het uitwisselen van informatie (leerwensen van de aios, praktijkmogelijkheden etc) centraal staat. Op basis van de voorkeuren van opleider en aios en aanwijzingen door groepsbegeleiders brengt het opleidingsinstituut een koppeling tussen opleider en aios tot stand. Voorafgaand aan de start van de plaatsingsprocedure ontvangen de betrokken aios en opleiders informatie over de wijze waarop de kennismakingsronde wordt georganiseerd. Bij bijzondere omstandigheden kan het hoofd huisartsopleiding wanneer hij dit wenselijk acht afwijken van de bovengenoemde procedure.

Individueel opleidingsplan en opleidingsschema

Het opleidingsinstituut verschaft de arts die is toegelaten tot de opleiding de benodigde informatie (opleidingsplan, model/voorbeeld individueel opleidingsplan en schema etc.) om als aios binnen 4 weken na het begin van de opleiding een individueel opleidingsplan op te stellen en ter goedkeuring in te dienen (zie bijlage richtlijn individueel opleidingsplan en – schema).

Combinatie opleiding en wetenschappelijk onderzoek

De mogelijkheid bestaat om tijdens het opleidingsinstituut een opleiding tot onderzoeker te volgen (via een promotieonderzoek). Deze variant duurt maximaal 6 jaar. Artsen die hiervoor in aanmerking willen komen, dienen te zijn toegelaten tot de huisartsopleiding. Een voorstel voor deze variant dient in overleg met de kandidaat en de manager onderwijs te worden uitgewerkt, en vervolgens ter goedkeuring aan de HVRC te worden voorgelegd.

Wet Klachtrecht

Ook de huisartsstafleden vallen onder de Wet Klachtrecht. De huisartsdocent moet zijn aangesloten bij de klachtencommissie in zijn DHV -regio. In geval van een klacht tegen de huisarts docent dient het hoofd te worden geïnformeerd over het bestaan van een klacht tegen de huisartsdocent.

Onenigheid en geschillen

Conflicten

Bij enig conflict dat rechtstreeks te maken heeft met de opleiding wordt eerst door de direct betrokkenen (aios, opleider, stage opleider, stage-inrichting, groepsleiding) gepoogd het conflict tot oplossing te brengen. Indien de direct betrokkenen niet tot een voor alle betrokkenen aanvaardbare oplossing kunnen komen, wordt het conflict schriftelijk voorgelegd aan het hoofd van het Opleidingsinstituut. Het hoofd doet na hoor en wederhoor een uitspraak.

Geschillenregeling

Indien één of meer van de betrokkenen zich niet kan verenigen met de uitspraak van het hoofd van het Opleidingsinstituut kan een geschil aanhangig worden gemaakt. Daarbij is de geschillenregeling volgens de nieuwe Regeling Specialismen en Profielen Geneeskunst van toepassing die op 15 december 2008 in werking is getreden. Indien er een breuk dreigt te ontstaan in het koppel opleider - aios treedt de ontkoppelingsprocedure in werking.

Voorafgaand aan het instellen van een geschillencommissie is het een vereiste volgens de geschillenregeling om eerst via een mediator te trachten het conflict / de onenigheid op te lossen.

Vertrouwenspersoon

Binnen de universiteit is het te doen gebruikelijk om een vertrouwenspersoon te hebben waar alle medewerkers terecht kunnen met klachten en grieven over aangelegenheden in de werksituatie.

Klachten over ongewenst gedrag

De universiteit/UMCU heeft een gedragscode (seksuele) intimidatie, agressie, geweld, en discriminatie.

Onder ongewenst gedrag wordt verstaan: ongewenste seksuele toenadering of verzoeken om seksuele gunsten of ander verbaal, non verbaal of fysiek gedrag (waaronder het verzenden of bewust voor anderen zichtbaar raadplegen van pornografische sites) agressie en geweld; het pesten, psychisch of fysiek lastig vallen, bedreigen of aanvallen van anderen. Discriminatie: het in enigerlei vorm doen van uitspraken over, het verrichten van handelingen jegens of het nemen van beslissingen over personen die beledigend zijn vanwege hun ras, godsdienst, geslacht, levensovertuiging, en/of seksuele geaardheid, dan wel het onderscheid maken op basis van deze factoren.

Deze gedragscode is van toepassing op alle medewerkers, aios en opleiders van het opleidingsinstituut in hun gedrag jegens elkaar, maar ook ten opzichte van derden die werkzaamheden verrichten voor het opleidingsinstituut en natuurlijk a fortiori ten aanzien van patiënten. Ten aanzien van deze laatste categorie bestaat nog een aparte gedragscode van de KNMG, waar de huisarts zich aan heeft te houden. Voor de psychologen gelden de regels die, conform als voor de huisartsen, opgesteld zijn door deze beroepsgroep.